

vil dette kunne benyttes til at hjemsende visse Grupper af ugifte Folk af ældre Aargange, eller maaske Folk, som har den ene eller den anden særlige Grund til at ønske at blive hjemsendt.

Dog vil jeg om dette Punkt sige, at jeg vilde vige tilbage for at tage Initiativet til en Ordning, hvorved Folk kunde blive ombyttet mod Betaling. Jeg vilde have Betænkelighed ved at ordne Sagen saaledes, at de Folk, der ønskede at stille andre for sig, kunde faa Adgang til at leje dem. En Ordning, hvorved en Mand kunde blive fri, naar han sagde: Jeg kan skaffe en anden i mit Sted, vilde være lidet overensstemmende med Grundprincipperne i vor Lovgivning paa det værnepligtsmæssige Omraade, og den vilde heller ikke kunne gennemføres med synderligt Held, thi det vilde vise sig at være forholdsvis faa, som det var muligt paa den Maade at leje for sig, og da der vilde være overmaade mange, der ønskede at stille for sig, vilde Priserne gaa meget højt op, og Følgen vilde blive, at de mest velhavende vilde være i Stand til at stille for sig, medens den store Mængde af mindre velstillede ikke vilde kunne gøre det. Derfor vilde jeg nære Bekymring ved at gaa den Vej. Derimod nærer jeg ingen Betænkelighed ved at ordne Sagen saaledes, at naar et vist Antal indenfor en eller anden Vaabenart frivilligt bliver inde, ikke ønsker Hjemsendelse, foretages der af andre Folk gruppevis en Hjemsendelse, som svarer til Antallet af dem, der frivillig bliver inde.

Tilbage staar det Spørgsmaal, om det alligevel ikke var retfærdigere at tage f. Eks. den ældste Aargang i Stedet for de gifte og sige: Sjette Aargang, eller hvilken det nu kan blive af de forskellige Vaaben, skal samlet hjemsendes uden Hensyn til, om vedkommende er gifte eller ikke. Jeg har meget nøje overvejet det Spørgsmaal, og jeg er kommet til det Resultat, at dette naturligvis vilde være det letteste og det bekvemteste fra et rent, om jeg saa maa sige, protokolmæssigt, kontormæssigt Standpunkt. Derimod tror jeg ikke, at det vilde være det retfærdigste, og heller ikke, at det vilde være det mest praktiske for Befolkningens økonomiske Liv. Det vilde ikke en Gang blive en egentlig statistisk-matematisk Retfærdighed, thi man vilde gaa ud fra Aargange, men ikke fra de vedkommendes Alder, og Alderen er ret forskellig indenfor Aargangen. Man vilde ved at gaa den Vej meget vel kunne komme til, at Folk af sjette

Aargang vilde blive hjemsendt, medens Folk af femte Aargang, som maaske var et Par Aar ældre, fordi de havde taget Udsættelse, vilde blive inde. Altsaa, ikke en Gang den rent matematiske Retfærdighed vilde naas herved. Der vilde naas en Art protokolmæssig Orden ved det, men der udover vilde man ikke komme.

Det er ikke muligt at varetage alle de Hensyn, der kan blive Tale om, og som det kunde være glædeligt at varetage ved en Lejlighed som denne. Man har maattet søge at komme Retfærdigheden saa nær som muligt, og spørger man om, hvad der da maa være Maalestokken, kan man udtrykke det rent almindeligt saaledes, at den største Retfærdighed naas derved, at de Folk hjemsendes først, hvem Indkaldelsen rammer haardest. Nu gives der imidlertid ikke noget Middel til at udfinde Mand for Mand, hvem der rammes haardest; man maa der tage en Gruppe, og naar jeg ser ud over det hele Antal af indkaldte, kan jeg ikke se, at der er nogen anden Gruppe her at tage end netop de gifte Folk. Jeg har i den Tid, jeg har haft at gøre med disse Ting, modtaget, som ærede Medlemmer vil kunne tænke sig, en overordentlig stor Masse Henvendelser. Hvert af de ærede Medlemmer modtager sikkert adskillige Henvendelser, og de fleste af de Henvendelser, der kommer til ærede Medlemmer, samles hos mig, og fra anden Side tilgaar der mig en Mængde andre Henvendelser, som ikke passerer gennem Rigsdagsmænd. Naar jeg ser paa den samlede Gruppe af Henvendelser, gennemløber i min Tanke Tilfælde for Tilfælde og spørger om, hvem der har været haardest ramt, nærer jeg ikke Spor af Tvivl om, at det i det store og Hele er den gifte Del af det Mandskab, som nu ligger inde. Derfor er jeg standset ved den Tanke, at det vilde være det rigtigste at tage dem i Stedet for de andre. Nu kan det naturligvis med Rette siges, at der ogsaa er andre end de gifte, der har Slætninge at forsørge, og at der er andre, hvis Forretning kan blive forstyrret ved, at de ligger inde. Det er rigtigt, men det er og bliver dog et Mindretal i Forhold til de gifte. Den Vurdering, som det ærede Medlem fra Sæby (Pinstrup) i saa Henseende anførte, at ni Tiendedele af dem, der er i selvstændigt Erhverv paa Landet, er gifte, tror jeg vil slaa til, eller, rettere sagt, det vil snarere være en endnu større Brøkdelen. Selv om Brøkdelen ikke er saa stor for Byerhvervene, vil de Forhold, der findes der, dog ogsaa i meget høj Grad pege i samme Retning.